

Szovjet katonai küldöttség látogat hazánkba

R. J. Malinovszkijnak, a Szovjetunió marsalljának, a Szovjetunió honvédelmi miniszterének vezetésével holnap, szombaton szovjet katonai küldöttség érkezik hazánkba baráti látogatásra. A delegáció a Czinege Lajos vezéreztetés, honvédelmi miniszter vezette magyar katonai küldöttség szovjetunióbeli látogatását viszonozza. A vendégek itt-tartózkodásuk alatt találkoznak üzemi, mezőgazdasági dolgozókkal és meglátogatnak katonai alakulatokat. (MTI)

Szegedi találmányok

Tasnádi Emil nyilatkozata a Dél-Magyarország számára

Az iparjogvédelmi napok megnyitása alkalmával Szegeden tartózkodó Tasnádi Emilől, az Országos Találmányi Hivatal elnökétől nyilatkozatot kértünk néhány olyan kérdéssel kapcsolatban, mely — tekintettel az újítók és feltalálók széles táborára — közérdeklődésre tarthat számot.

— Milyen eredményei vannak az újítómozgalomnak?

— Az újítómozgalom 17 éves fennállása alatt nagyon szép eredményeket ért el. Több mint négymillió a benyújtott javaslatok száma, kétféleképpen az elfogadottaké, s nem sokkal kevesebb valósult meg közülük. Az eredményeket talán az illusztrálja legjobban, hogy 1 milliárd 300 millió forintot fizettünk ki összesen újítási díjként. Évente körülbelül 250 ezer újítási javaslat születik, szinte valamennyi külkereskedelmi cikkünk újításból, találmányból származik.

— Melyek a múlt év kiemelkedő újításai, találmányai?

— A jelentősebb újítások és találmányok között szegedi eredetűek is voltak. Marcheschy Károly, a Rostkikészítő Vállalat főmérnöke új módszert dolgozott ki a rostkikészítésre, találmányát külföldön is bejelentették; Szabó Sándornak, a ruhagyár főmérnökének fotocellával vezérelt varrógépet több barátai országban alkalmazni kívánják. A nem szegediek közül megemlítem Enődy Emil és Károlyi Béla találmányát, mely megoldotta az automatizált csavargyártást; Miglin Károlynak és társainak találmányát, mely különösen a cipő- és ecsetgyártásban jelentős, mivel ragszatóanyag és lakk együttes felvitelét teszi lehetővé; Török Dezső univerzális folyadékfeltöltési ipari légtisztítóját, melyet külföldön is el tudunk majd adni.

— Milyen sikerei és problémái vannak a szegedi újítóknak, feltalálók-nak?

— Braun Ede és Marton József szamárielő berendezése megvalósult, a találmány bevezetésével beruházási megtakarítást is ért el. A probléma a feltalálók díjazásánál mutatkozik. Most a Húsiipari Tröszt gazdasági számítás pörbál végezni, hogy ennek alapján folyási-

tani tudja a feltalálói díjat. Dr. Kalmár László és Muszka Dániel fonalór berendezését két helyen is kipróbálták, de egyelőre nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A magunk részéről szükségesnek tartjuk a további kísérleteket, annál is inkább, mert ezt a külföldi érdeklődés is megköveteli. Dr. Mészáros Lajos résportalasztója megoldotta az 500 Celsius-fok alatti olvadáspontú fémek porlasztását, és biztató kísérleteket végeznek vele az 500 fok feletti olvadáspontú fémek, például az alumínium porlasztására. A problémát a kísérletek lassúsága okozza.

— Köztudomású, hogy új újítási rendelet készül. Mikorra várható megjele-nése?

— Az új rendelettel, véleményem szerint, nem kell sietni, a meglevő sem lenne rossz, ha mindenütt ismer-nék és helyesen alkalmaz-nák. A gazdaságirányítási

Hatnyelvű tölmácsberendezés

A Szimulton elnevezésű hatnyelvű tölmácsberendezést mutatja be a Nemzetközi Vásáron az Elektromechanikai Vállalat. Vezeték nélkül, hosszúhullámon működik. A vevőréssz, a tölmácssegység, a keverőberendezés tranzisztoros, nyomott áramkörös. Egy-egy készülék ára félmillió forint. A Szimulton kitűnően hasznosítható nagyobb üzleti tárgyalásokon, kongresszusokon, idegenvezetésnél.

rendszer átalakítása, mint ismeretes, többek között előtérbe helyezi majd a műszaki fejlesztést, és ez rokon az újítások témájával. Célszerű tehát, hogy megvárjuk, míg az irányítási rendszerrel kapcsolatos viták befejeződnek, s megszületik az egyértelmű állásfoglalás.

— Nagyon sok visszasszöveget okoz a munkaköri köteleesség fogalmának különböző magyarázata. Lehet-e rendezni ezt a kérdést?

— Központilag aligha, a szemléletnek kell megváltoznia vele kapcsolatban. Ha valaki nagyobb teljesítményt mutat fel, mint amennyit beosztásától, fizetéséért el lehet várni tőle, az külön elismerést érdemel. Ha ilyen újítást alkot, nem lehet elűtni a díjazástól azzal, hogy munkaköri köteleessége volt. Az újítások egyszemélyi elbíráloinak esetenként kell mérlegelniük ezt a kérdést. F. K.

Az építőipar fejlődése

Előadás és kiállítás a megyei építővállalat székházában

A technika hónapja alkalmából tegnap, csütörtökön Bondor József miniszter-helyettes, az EM Építőipari Főigazgatóságának vezetője „Az építőipar fejlesztése a harmadik ötéves tervben” címmel előadást tartott a megyei építővállalat Bocskai utcai székházában. Az előadásban helyet foglalt Arvai József, a Szeged m. j. városi tanács vb elnökhelyettese, Sipos Mihály, a Csongrád megyei Építőipari Vállalat igazgatója, Zsebik József, az MTESZ szervezetének titkára, Heim János, az építőipari Vállalat főmérnöke.

Az előadás bevezetéseként Bondor József visszatekintett a második ötéves terv építőipari vonatkozásaira, elemezte az elért eredményeket és a még meglevő hibákat. A harmadik ötéves terv legfontosabb építőipari feladata a tervek teljesítése mellett az igények kielégítésének megközelítése. Ehhez meg kell teremteni többek között az ütközés mélyépítőipart és a szerelőipart is. Néhány megyei vállalat mélyépítő-részlegét, többek között a

Csongrád megyeiét is úgy fejlesztik, hogy a környékben is dolgozhasson. A tanács építőipart is támogatják, hogy a minisztériumi vállalatokat tehermentesíteni tudják. A téglahiány pótlására kézi falazóblokkok használatát vezetik be. Nő majd a vasbeton-szerkezetek alkalmazása, és olyan előre-gyártott elemek gyártását kezdik meg, melyek segítségével tipizált ipari csarnokokat, valamint mezőgazdasági épületeket lehet építeni. Általában az építőipar további iparosítása kerül előtérbe minden szempontból a harmadik ötéves terv idején.

Az előadás előtt két kiállítás is nyílt az építővállalat Bocskai utcai székházában. A szilikátipari burkolóanyagokét Kakasy Gyula, az EM műszaki fejlesztési főosztályának munkatársa, a műszaki fejlesztési kiállítás Heim János, a megyei építővállalat főmérnöke nyitotta meg. Mindkét kiállítás a nagyközönség számára is megtekinthető április 24-ig, reggel 9-től eset 7 óráig.

A nyomdászok ígérk:

Tanévkezdés előtt megjelennek az új tankönyvek

A Tankönyvkiadó Vállalat tájékoztatása szerint az új tanévre megjelenő reform-tankönyvek kéziratai már nyomdában vannak. A könyvek zöme az Atheneum, az Egyetemi, a Kossuth és a Szikra nyomdában készül, de több kisebb fővárosi és vidéki nyomda is segít a nagy feladat elvégzésében. Az üzemek egybehangzóan azt ígérk, hogy a tanköny-

vek idejében elkészülnek és a diákok kezébe kerülnek. Utánnomással együtt az idén csaknem 700 féle általános, középiskolai, nemzeti-ségi, egyetemi, főiskolai stb. tankönyvet, ezenkívül számos tanári kézi- és segéd-könyvet gyártanak. Az összes könyv példányszáma meghaladja a 17 milliót. A tankönyvek készítéséhez több mint 85 ezer ív papírt használnak fel. (MTI)

A társadalom részvételével — a társadalom javára

Írta: Bálint József, az MSZMP KB Államgazdasági Osztályának helyettes vezetője

Gazdálkodásunkban az utóbbi években olyan, ismétlődő negatív jelenségeket tapasztalunk, amelyek megszüntetésére évről évre elszántuk magunkat. Jelentős erőfeszítéseink ellenére is kiderült, hogy a kedvezőtlen folyamatok teljes megszüntetése nem sikerült. Ilyen problémák: nem kielégítő minőségű termékek és munka a gyárakban, a mezőgazdasági üzemekben, a műszaki fejlesztés lassúsága, az építkezések szétaprózása és hosszú megvalósítása a szükségletek által nem igényelt anyag- és árukészletek növekedése, s így tovább. Ismételtelen felmerült a kérdés mi az orvoslás? Nem-egyszer hallottunk olyan végletes véleményt, hogy ezeket a gondokat csak a vezetők szigorú büntetésével, leváltásával, egyszóval „kemény kézzel” lehet megoldani. A rend, a fegyelem, a szigorúság természetesen elemi feltétele a munkának. De az említett bonyolult problémák megoldhatók-e csak utasításokkal, felelősségre vonásokkal?

A kérdésre a szocialista országok többsége szinte egy időben kereste a választ, a megoldást. Alapos vizsgálódás után olyan következtetésre jutottak, hogy az ismétlődő problémák okaiként döntően nem a vezetők, a dolgozók munkájában kell keresni, hanem főként a gazdálkodási módszerek, irányítási formák merevségében, kötöttségeiben. A termelőerők fejlődése, gazdaságunk bonyolultsága, az emberek szakmai és kulturális színvonala, a szocializmus egyre fejlettebb politikai intézményei korszakultak lenné tettek a gazdaságirányítási rendszerünket. 1957-től ugyan több olyan intézkedést tettünk, amelyek a gazdaságirányítás tökéletesítését, hatásosabbá tételét szolgálták (begyűjtési rendszer eltörlése, tervmutatók számának csökkentése, nyereségszámítás bevezetése, ipari termelői árréform stb.) ezek azonban pozitív szerepük ellenére sem bizonyultak elegendőnek. A szocialista építőmunka további sikeres megvalósítása megkívánja tehát, hogy gazdaságirányítási rendszerünket, amellyel az elmúlt tizenöt évben hatalmas történelmi feladatot oldottunk meg és eredményesen szolgált a társadalmunk, most gyökeresen átalakítsuk megreformáljuk. A reform alap-gondolata: rugalmasabb gazdálkodási feltételek biztosítása a vállalatok számára, a túlzott centralizmus felszámolása, a vállalati döntési jogkörök és felelősség kibővítése, az anyagi érdek-ség következtetés alkalmazása, a szocialista demokrácia elmélyítése.

Gazdasági munkánk tapasztalataiból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a fejlődés korábbi szakaszában szükségszerű és eredményes volt a gazdaságirányítás erősen központosított rendszere. Ezzel nem azt mondjuk, hogy mindez jól csináltunk és a vezetési módszerek teljesen tökéletesek voltak. Sőt, mai elméleti és gyakorlati ismereteink birtokában már tudjuk, hogy például az árak és az anyagi ösztönzés nem kapták meg kellő helyüket, ami helytelen volt, amit legjobb tudásunk szerint most megszüntetünk.

A gazdaságirányítás átfogó reformja magától értetődően igen bonyolult elméleti és gyakorlati kérdések sokaságát veti fel, s ezeket szakértők széles együttműködésével lehet megoldani. A legavatottabb tudósok, specialisták és gyakorlati emberek alkotó közreműködése nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy a reformból valóban hatékony eszközök kovácsoljunk. De a reform, mint eszköz, egész társadalmunké és a cél is közös, aminek eléréséhez alkalmazni kívánjuk. Ezért joggal mondhatjuk, hogy a reform nagy társadalompolitikai intézkedés, amelynek életrevalóságában, hatékonyságában nemcsak a szakértők szűk köre, hanem egész társadalmunk érdekel.

A reformtól azt várjuk, hogy az ország rendelkezésére álló erőforrások kihasználása hatékonyabb, tervgazdálkodásunk meg-eredményesebb legyen. Néhány évi „bejáratás” után a hatékonyság javulása minden bizonnyal gyorsítani fogja egész gazdasági növekedésünket, s így egyre bővebb lesz az életszínvonal rendszeres emelésének forrása is. Am a reform nem varázsszó, amelyet csak ki kell ejteni, vagy nem automatizmus, amelyet csak be kell kapcsolni és már is megy minden magától. A reform lényege, hogy kedvezőbb feltételt teremtsz az egyes ember, s a vállalatok, tehát a dolgozó emberek milliói cselekvésére, s így módon az emberi cselekvéstől, a szorgos munkától, és az egyre inkább kibontakozó alkotó tudományos-műszaki tevékenységtől várhatjuk a nagyobb sikert. Ezért nem volna helyes úgy felvetni a kérdést, hogy egyik dolog a reform, a jobb ösztönzés, a nagyobb önállóság, a másik dolog az öntudat és a célratörő szervezőmunka. Itt a társadalmi tevékenység egymást feltételező, kölönféle területeinek egységéről van szó.

A reform arra is hivatott, hogy erősítse társadalmunk gazdasági alapját, a szocialista tulajdont, szocialista államunk politikai alapját, a munkás-praszt szövetséget, Amikor hangsúlyozzuk az egyes ember és a vállalati kollektívák kezdeményező-képességének aktívabb kibontakoztatását, amikor a nagyobb önállóságról szö-lünk, akkor a szocialista üzemek, köztük a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tevékenységére, tehát a szocialista talajon álló nagyüzemek vállalkozására gondolunk. Ez a mi szocialista ideálunk, ami mellett — a társadalomnak szükséges mértékig — elismerjük a nagyüzemen kívüli tevékenységét, a háztáji és egyéb gazdaságok szerepét, a kisipar és szolgáltatások területén a magántevékenységet, sőt bizonyos területeken a társadalom ehhez kedvezményeket is ad. S ha a vállalatok rugalmasságát,

leleményességét hangoztatjuk, illetve hangsúlyozzuk, és olykor tőkés vállalatok némely előnyös tulajdonságait emlegetjük, ekkor ezt nem azért tesszük, mintha a tőkés vállalatról akarnánk mintát venni, ahol nem számít az ember — csak a profit. De nem nélkülözhetjük azt a szocialista vállalatitípust, amely kezdeményezésben, gyorsaságban, szerveztségben kiállja a próbát.

Eredményes növekedése gazdaságunknak a munkásosztály és a parasztság javát szolgálja, ezért a két osztály szövetségét is erősíti. A reform azonban túl ezen, sajátos módon hozzájárul a munkás-paraszt szövetség erősítéséhez azáltal is, hogy lényegesen kedvezőbb gazdasági feltételek alakulnak ki a mezőgazdasági termelés számára, s ennek igen fontos mozzanata a felvásárlási árak helyes színvonalának megállapítása. E tekintetben 1966 elején jelentős lépéseket tettünk, s ha a városi emberek egy része ezt csak értelmileg tette is még magévá, remélhetjük, hogy a mezőgazdasági eredményei majd érzelmileg is hatnak.

A reform nem marad háttérben a szocialista demokráciára sem, mert központosan irányított gazdaságunkban a decentralizált hatáskörök lényegesen kibővülnek. Kibővül a vállalatok és tanácsok döntési jogköre, s ez a vállalati kollektívák szerepét is megnöveli. Helyesebben tükrözzdik a tudatban a felelősség megoszlása az országos vezető szervek és a vállalati vezetők; kollektívák között. Nagyobb lesz a dolgozók beleszólása a közvetlen vállalati ügyekbe, a vállalati alapok felhasználásába, a vállalatfejlesztés kérdéseibe. Megnő a vállalati vezetők társadalmi felelőssége, mert döntéseik közvetlenebbül érintik a kollektív anyagi érdekeit.

A reform eredményes bevezetése, az új irányítási rendszer zavartalan működése, a gazdasági vezetők sok tekintetben újszerű munkáját igényli. Többen felteszik a kérdést: képesek lesznek-e a vállalatok és más szervek vezetői az új követelményeknek megfelelően dolgozni? Erre bátran felelhetünk igennel. A reformot nem néhány „okos ember” találta ki, hiszen ha valakik felvetették jelenlegi irányítási módszereink elentmondásosságát, a túlzott kötöttségek értelmetlenségét — akkor éppen a mostani gazdasági vezetők, különösen vállalati vezetők tették ezt, akik minduntalan a saját bőrükön éreztették a fonákosságokat, a fejlődést nehezítő tényezőket. Persze, sokat kell tanulnunk. Tanulniok kell azoknak is, akik a reform szükségességét és irányvonalát már megértették, hiszen a részleteket is tudniuk kell. Még többet kell tanulniok azoknak, akik számára a reform még sok mindenben nem elég világos, de lehet jó vezető az is, aki ma még nem ért mindent világosan a reformból, de holnap, holnapután megérti és különösen, ha azt jól is csinálja. Nagy többségben csak azoktól várhatjuk a reform gyakorlati bevezetését és eredményes működtetését, akik a szocialista építőmunkában eddig is vezetési tapasztalatokat gyűjtöttek és az újabb feladatok megoldásában társadalmi rendünk mellett álltak, szakmailag felkészültek és kellő emberi rátermettséget bizonyítanak.